

940.

საქართველო
საბავშვო ჟურნალი

თქცომბრელი

1940

№7

ოქტომბრული

წელიწადი მცამეტე

ივლისი № 7

1940 წ.

ბაგოტაგოლობა „კომუნისტი“

რედაქ. მისამართი: თბილისი, გრიბოედოვის ქ., № 34
ტელ. № 3-02-61

საბართიველოს ბ. ლ. კ. კ. ცეკას და საბ. ბანაჰოვის მართვიური ორბანო
„Октомбელი“ журнал Центрального Комитета ЛКСМ Гр. и Наркомпроса Грузии.

შეღწევა შინაარსსი

	გვ.
✓ 1. ილია სიხარულიძე — ცაცა (ლექსი)	1
✓ 2. ანა ხახუტაშვილი (ცეკიტი) — ჯილო (მოგონება)	2
✓ 3. ნინო ნაჭაშიძე — რად გაფრინდენ ჩიტები (საბავშვო პიესა)	6
4. ლავ. ძიძიგური — რაბინდრანად თავორი (ნარკვევი)	9
5. რაბინდრანად თავორი — ბოროტი ფოსტალონი (მოთხრობა)	10
6. ლიდიკა მებრელიძე — ნუნეს სათამაშოები (ლექსი)	11
7. შ. თავაშაშვილი — დაუფიწყარი წუთები (მოგონება)	12
8. ლეო ჩადუნელი — მშენიერი საჩუქარი (ნარკვევი)	13
9. ალ. ბეგაშვილი — საჩუქარი (ლექსი)	15
10. ა. ბარტო — თხუზნია გოგო (ლექსი)	16
11. ბავშვთა შემოქმედება (ლექსები)	გარეკანის მე-3 გვ.
12. ვასართობი	გარეკანის მე-4 გვ.

გორნალის მხატვრობა ეკუთვნის — ა. ქოქიაშვილს.

პასუხისმგებელი რედაქტორი: ლ. შინინაძე

გადეცა წარმოებას 16/VI 1940 წ.	ქალაქის ზომა 60 X 92
ხელმოწერილია დასაბეჭდად 27/VII 40 წ.	ფორმათა რაოდენობა 22-გვ. 9 ¹ / ₂ X 14

ჭილდო

შოთამ ვიწრო ორღობე ამოიარა, ბო-
გირზე გავიდა და თავისი ეზოს კარი არ-
ხეინად შეაჭრიალა. მაგრამ შედგა
ეზოში ფეხი თუ არა, ბიქს რალაც უცნა-
ური ხმა მოესმა: თითქოს ღობეზე ვილაც
გადახტა, ვახები ააშრიალა და სიბნელე-
ში მიიშალა.

— რომელი ხარ მანდ? — შეჰყვირა შო-
თამ და ვენახს მიაშურა. ღრუბლიანი
ღამე იყო და ირგვლივ ბნელოდა.

შოთას მამა ერთ კვირაზე მეტია სამ-
ხედრო გზის შესაკეთებლად სხვებთან
ერთად იყო წასული და მთელი ოჯახი
შოთას მოსავლელი შეიქნა. თავის ოჯახ-
ში საქმის გარდა საზოგადო საქმისათვი-
საც თავგადაკლული ბიჭი მთელი უბნი-
სა და კოლმეურნეობის საყვარელი იყო.

როცა შოთას თავისი საკუთარი საქ-
მიანობისათვის არ ეცალა, უბნის ბიჭები
კოლექტივის მიერ შოთასათვის ნაჩუქარ
ხეისურულ ძროხას და მის შველივით ლა-
მას ხბოს ერთგულად უვლიდნენ და შოთა
ძლიერ ჰაყაფილი იყო.

აი ახლაც მინდვირიდან დაბრუნებუ-
ლი სახლისაკენ გულდადინჯებული მო-
დიოდა, ამ უცნაურმა ხმაურმა კი ცოტა
არ იყოს შეაფიქრინა. უშიშარმა შოთამ
ვენახს აუარ-ჩაუარა, ვახებსა და ბუჩქ-
ბშიც შეიხედა. მაგრამ რაკი საეჭვო ვერა-
ფერი დაინახა, იფიქრა: ალბათ, სხვა უბ-
ნის ძაღლი თუ მესტუმრაო და უფრო
დაარხეინებული გულით უკანვე გამო-
ტრიალდა. შოთამ ვენახის კარი კარგად
გადმოიკეტა, საბძელში დაბინავებული
ძროხა და ხბო ინახულა და მერე სახლისა-
კენ გასწია.

იმ დღეს შოთა მეტად კარგ გუნება-
ზე იყო. მისი მეთაურობით უბნის ბავ-
შევებმა თავი ძლიერ ისახელეს. შოთას
მხნეობითა და მაგალითით წახალისე-
ბულმა ბავშვებმა კოლმეურნეობის მიერ
დავალებული საქმე პირნათლად შესა-
რულეს. მომკილ მინდორზე განთიადზე
წასულმა გოგო-ბიჭებმა ბინდისას თავ-
თავით გატენილი ტომრები ხელის ურმე-
ბით კოლმეურნეობის საღეწ მანქანას
წითელი დროშის ფრიალით მიაყენეს.

— აი, ყოჩაღ, ბავშვებო! დღეს თქვენ
ძალიან გარჯილხართ, ყოჩაღ თქვენ
მხნეობას, ყოჩაღ! — მხიარულად მიეგებ-
ნენ კოლმეურნეები.

— იცი, ძია შაქრო, დიდ რუს გაღმა
გრძელი ველი რომ არის, დაგვილი გეგო-
ნება. ერთი თავთავიც კი არ დაგვიტო-
ვებია, ისე დავასუფთავებ იქაურობა! —
წკრიალა ხმით წამოიძახა მალაღ-მალაღ-
მა გოგონამ და თავთავებისაგან შეკ-
რული დიდი კონა თავმჯდომარეს გაუ-
წოლა.

— აი გაიხარე, ეთერი, კაი გოგო ხარ,
მაგრამ არც შენი ამხანაგები ჩამოგივარ-
დებიან. ამიტომ თქვენი ნორჩი კოლე-
ქტივი უსათუოდ უნდა დავაჯილდოოთ.
თქვენი რას იტყვი, ამხანაგებო?! — მიუ-
ბრუნდა თავმჯდომარე კოლექტივის
წევრებს.

— ეგ ხომ უღაოა, მაგას წინ რა დაუდ-
გება, უსათუოდ უნდა დავაჯილდოოთ, —
უპასუხეს კოლმეურნეებმა ერთხმად.

— ხალხო, რა იქნა თქვენი სახელო-
ვანი მეთაური, შოთა სად დათესეთ?! —
იკითხა ისევ თავმჯდომარემ.

— ჩვენ ხვალ უფრო ბევრი თავთავის აკრფვას ვფიქრობთ და პატარა ურმების საშოვნად შოთა შრომის უბნისაგან გატრილდა, — უპასუხეს ბავშვებმა, გატენილი ტომრები ხელის ურმებიდან გადმოაწყეს და ჯილდოს დაპირებით გამხნეებულებმა თავიანთი უბნისაგან სიმღერით გასწიეს.

ერთი საათის შემდეგ, როცა გოგობმა ბიჭები სახლში წასულ-წამოსული დაიგულეს, წყლის პირად ვერხვის ქვეშ ჩამოსხდნენ და ბკობას მოჰყვნენ. შუაში ტანწერწეტა ასმათი თავთავისაგან გაკეთებული გვირგვინით იჯდა და დაბალი ხმით ლაპარაკობდა:

— ჰოდა ჩვენ რად გვინდა ჯილდო?! ჯილდოს ღირსი შოთაა. ოღონდ შოთას სანატრელი აუუსრულოთ და მეტი არა მინდა რა.

— მაშ, ბიჭებიც უნდა გავაძრახოთ შოთას სასარგებლოდ. ჩვენ დასაწუქრებაზე უარი უნდა განვაცხადოთ, — სიტყვა ჩამოართვა ეთერმა და გულწრფელად განაგრძო:

— შოთა ჩვენი უბნის თვალია. რაიკი კაი რამ კეთდება, სულ შოთას წყალობით. ამ გაზაფხულზე ხეხილებს ვასხვლა და მათი წამლობა ვინ გვასწავლა? — შოთამ. აბრეშუმის დამზადება ვინ იკისრა? — შოთამ. ლიტერატურული წრე ვინ ჩამოაყალიბა? — ისევ ჩვენმა ფრიადოსანმა შოთამ. ერთი სიტყვით, ეს ობოლი ბიჭი ყველასათვის გამოსადეგარია და შოთა რომ არ იყოს, ჩვენი უბანი მთლად ყრუ-მუნჯი იქნებოდა.

— ჰო, ჰო, მართალია, — კვერი დაუკრა სოფომ.

— მაგრამ მთავარი ის არის, რომ დედით ობოლი ბიჭის მიყრუებულ ოჯახს ის საჩუქარი, იცით, როგორ გაამხიარულებს?

— მერე მუსიკა და სიმღერები რაიგ უყვარს! უი, რა კარგ საქმეს გავაკეთებთ! — ტაში შემოჰკრა მეორემ და საკითხი უკვე გადაწყდა: ხვალ დილით ეთერი და ასმათი თავთავის ასაკრებად არ წავიდოდნენ. სანამ ბავშვები მინდერიდან დაბრუნდებოდნენ, ამ ორ გოგონას საქმე ისე უნდა გაეჩარხა, რომ უბანში ადამიანის შვილს არაფერი არ უნდა სცოდნოდა.

მართლაც, მეორე დღეს ეთერი და ასმათი კოლმეურნეობის თავმჯდომარის ხელმოწერილი ქაღალდით სოფლის რადიოსადგურისაკენ სიხარულით გარბოდნენ.

ყველაფერი მარჯვედ მოეწყო. მეზობლის რადიოხაზიდან შოთას სახლთან

რადისტმა ახალი ხაზი გაიყვანა და აივანზე, სადაც შოთას ეძინა, რადიო-აპარატი ხელად ვამართა. რაკი იმ დღეს თბილისიდან ტრანსლაცია შეწყვეტილი იყო, ადგილობრივი სადგურიდან მეორე რადისტმა სუფრული შემოსძახა და მისმა ხმამ მკვეთრად რომ იტყვა, გოგონები სიხარულით კინალამ გადაირივნენ.

— ბიკო, ალექსი, ეთერი და ასმათი მანდ არიან? — სიმღერის დამთავრების შემდეგ გამოსძახა რადისტმა. — ეგ კუდრაკები ხელის ჩამორთმევით მოკითხენ და, დაიმედე, რომ სანამ შოთა მინდურიდან დაბრუნდება, ალბათ, ტრანსლაცია თბილისიდან აღდგენილი იქნება-თქო.

დაიმედება გოგონებს არ გაუმართლდათ და დიდ საგონებელში ჩავარდნენ. შოთას რომ რადიო არ შეემჩნია, გოგონებმა პირსახოცი ჩამოაფარეს და მთელი დღე თვალყურს ადევნებდნენ. რადიო ბინდამდის დუმდა. გოგონებს იმედი გადაუწყდათ, მაგრამ საიდუმლო მანც არავის უხებლდნენ.

საჩუქრის დაპირებით გამხვევებულმა ბავშვებმა კი იმ დღეს მინდორში უფრო გულმოდგინედ იმუშავეს და თავთავით დაზვიანული ურმები კოლექტივს უფრო გვიან მოაყენეს. შინ დაბრუნებული ბავშვები პატარა დანაყრდენ თუ არა, წყლის პირას მწუხარ ველზე გამოიშალნენ. სალამური აარაკრაკეს, დოღს შემოპკრეს და ლეკური გააჩაღეს. მაგრამ დაღლილობამ მაინც თავისი გაიტანა: ბავშვები აღრე დაიშალნენ და თერთმეტი საათისათვის უბანში ლამპები ჩაქრა, ირგვლივ სრული სიწყნარე დამყარდა.

შოთამაც ყველაფერი მიათვალ-შოათვალღირა, მერე სახლიდან ლოგინი გამოიტანა, აივანზე გამართულ ტახტზე დააგო და არხეინად დაიძინა.

— წავიდეთ, გოგო, ტყუილად ველით. რადიო დღეს, ალბათ, ხმას არ ამოიღებს. წასჩურჩულა სათონის უკან დამა-

ლულმა ეთერმა ასმათს და ძილმორეულმა გემრიელად დაამთქანარა.

— ეხ, რა გაეწყობა, წავიდეთ, ძალიანა მწყინს, რომ სიხარულით დღე-თებულ შოთას ვერ დავინახავთ.

— ამალამ რალა იქნება და ხვალ დილაადრიან, სანამ რადიო ახმაურდება, ისევ აქ ვაგწნდეთ საყარაულოდ, — უთხრა ჩურჩულითვე ეთერმა და ადგილიდან დაიძრნენ.

შოთამ ამ წამს გემრიელი ხვრინვა ამოუშვა და მიწყნარებულ არგმარზე ბაყაყების ყიყინსა და ჭრიჭინების ჭრიჭინთან ერთად მისი ხვრინვაც კარგა მანძილზე გაიქრა.

გოგონების წასვლის შემდეგ სულ არ გასულა ნახევარი საათი, რომ შოთას კარის ვენახში ვაზის ფოთლებმა გუშინდელივით იღუმლად დაიშრიალა. რამდენიმე წუთის შემდეგ შავი ლანდი ჩუმად ამოძრავდა და ფეხაკრფვით ვენახის კარებს მოაღდა. შოთამ გულიან ხვრინვას უმატა. ლანდმა ლობეს იქიდან ხელი გამოყო, რაზა სიფრთხილით ახსნა, კარი გააღო და ფეხშიშვლით კაცი გამოვიდა. ლანდი ერთ წამს საბძლის კარებთან ვაჩნდა. წელზე თოკი ეჭირა და გაფეთებული თვალებით აქეთ-იქით იხედებოდა. რაკი ქურდი დარწმუნდა, რომ შოთას გულიანად ეძინა, რკინის ჯოხი რაზას ხერხიანად მოსდო და ხუთ წუთში კოჭა კლიტიანად ისე მოაძრო, რომ ჩქამი არ გაუღია. მან აქეთ-იქით გაიხედ-გამოიხედა, ფრთხილად შეადო კარი და შევიდა. ქურდმა ძროხას ჩლიქებზე ნაბადი გაუკეთა, ყელზე თოკი გამოაბა და გამოიყვანა. ხბოც ტუსტუსით უკან გამოჰყვა.

ის იყო სამშვიდობო გზას დაადგა, რომ ამ წამს შოთას თავთან რალაცამ ჯერ ოდნავ დაიშიშინა და შემდეგ მკვეთრმა ხმამ უტეხ დასჭექა:

— არიქა, ხალხნო, დაიკრეთ, არ გაუშვათ ეგ ქვეყნის მტერი!

ამ მოულოდნელ შეძახილზე თეზარ-დაცემულმა ქურდმა იშვირა ფეხი და

კოფიან ძაღლივით ღობეს ლაწალუწი აუყენა. სწრაფად გადახტა და სიბნელეში შთანთქა. გულგახეთქილი შოთაც დაფეთებული წამოვარდა, კომბალს ხელი წამოავლო და ის იყო უნდა გამოვარდნილიყო, რომ უცებ რადიო ხარხარს მოჰყვა.

— აი შე ლაჩარო, წუბაკო ეგრე მალე შეგეშინდა? ხა, ხა, ხა?

გაოცებულმა შოთამ უფრო ძლიერ დააჭყიტა თვალები, სმენა დაძაბა და მსახიობი გოძიაშვილის ხმა რომ იცნო, მიხვდა, რაშიაც იყო საქმე.

— აი თქვე ეშმაკებო, თქვენა, — წაიბუტბუტა შოთამ სიცილით და სიბნელეში თავი გაიქნ-გამოიქნია, რადიოს პირსახოცი ჩამოაცალა, ლოგინზე ჩამოჯდა და სიცილით ცქერა დაუწყო.

— ასმათი და ვთერი აი თურმე რა მიზეზით არ წამობრძანდნენ მინდორში!

სიხარულით იღიმებოდა შოთა ბნელაში და რადიოს თვალს არ აშორებდა. რადიომ ქუჩიშვილის მოთხრობის ბოლო წამოიყვირა თუ არა, ისევ ხმა ჩაუწყდა. ირგვლივ სიჩუმე დამყარდა.

— მუუ... — ამ სიჩუმეში შოთას ზურგს უკან უცბათ ზმუილი შემოესმა და ბიჭს ხელმეორედ თმები ყალყზე დაუდგა.

უღიმამო სიბნელეში მისი საყვარელი ძროხა თავისი ხბოთი შოთას თავზე წამოსდგომოდა და უცნაური ხმით შემო-

ზმუოდა. ხბოს თავისუფლებით ესარგებლა, ჯიქანში ცხვრი ჩაეყო და მადლობანად წრუნინდა.

— ვაიმე, დედა, ნუთუ ეს ჩემი ძროხაა?! წამოიძახა გულგახეთქილმა ბიჭმა, ბალიშის ქვეშიდან წუმწუმა სწრაფად გამოიღო და გაკრა.

— ის არის, ის! შეძრწუნებული ხმით წამოიძახა შოთამ, კედელზე მიყუდებულ ბარს ხელი დასტაცა და გამოვარდა.

— აი შე საზიზღარო, შენა! ნეტა რომელი ხარ, რომ ერთი ხელში ჩაგიგლო და გველივით თავი გაგიკეჭყო! — დაიქუხა შოთამ და გაღებულ ვენახის კარებს ეკვეთა.

ამ ხმაურობაზე გარეთ მწოლიარე მეზობლები ფიცხლავ წამოცვინდნენ. ძაღლებმა ყავყავი ატეხეს და მთელი უბანი ფეხზე დადგა.

გაიგეს თუ არა შოთას ამბავი, ხალხი ცულებით, ხანჯლებით, ბარებით გზებზე და ვენახებისაკენ ჯაიქრენ, მაგრამ ქურდს თითქოს მიწამ პირი უყო — უგზო-უკვლოდ ჩაიყლაპა.

მეორე დღეს მთელი სოფელი იმაზე ლაპარაკობდა, შოთა გაქურდვას როგორ გადაარჩინა რადიომ. ვთერი და ასმათი სიხარულით ცას ეწეოდნენ, რომ მათმა მოწყობილმა ჯიღლდომ შოთას ასეთი სიკეთე მოუტანა.

რად გაუმორბნენ ჩიტები

პიესა გადმოკეთებულია ა. ბარტოხა და ლ. ვეპრიცის მიხედვით.

მსკმედი 30661:

1) გიგლა საშინელი — ბაყბაყ-დევი, 2) კატა — ბასარა, 3) ჩიტი, 4) ჩიტების მეგობარი ბავშვები: კატო, ლეო, სერგო, ლეილა, გოგი.

(სცენა წარმოადგენს ბაღს. გამოდინან ბავშვები: კატო, ლეო, სერგო, ლეილა და გოგი).

კატო — ერთი უყურეთ, ჯერ კიდევ გაზაფხულია, შემოდგომა შორსაა და ფოთლები კი ჩამოსცვენია!

სერგო — ხედავთ, ბუჩქებიც როგორ გატიტვლებულა?!

გოგი — (აიღებს ფოთოლს) ნახეთ, ფოთოლი სულ დაბრულია,

ლეილა — (ისიც აიღებს ფოთოლს) ეს სულ მუხლუბოების საქმეა, მუხლუბოებს შეეკამათა!

კატო — ვაი, რამდენი ჭია!

ყველა — ჰოი, უყურეთ, ხოკოები და მუხლუბოები როგორ დაკოცავენ ბაღში! ნერგებს სულ დაბრავენ, ხეებს გახმობენ, ყველაფერს ვანადგურებენ ბაღსა და ბოსტანში.

ლეო — (მოწყვეტს ვაშლს) შეხედეთ, ვაშლი ჯერ სულ მწვანეა და ჭია კი შემძვრა-ლა შიგ. სულ მთლიან შესანსლავეს, შიგ გულში ჩამჯდარა!

ლეილა — ნეტავი საიდან ჩნდება ამდენი ჭია?

კატო — ნეტავი რატომ ჩნდება ამდენი ჭია?

გოგი — განა ჩიტები ჭიებს არ ჭამენ?

ლეო — ვერ გამიგია, რა მოხდა, რა ამბავია. წავიდეთ, გავიგოთ. (გარბიან, ბაღში შემოიბრბენენ მოლალური).

მოლალური — (ვალობს) შეილო გოგიავ! უჰ, რამდენი ჭიაა აქ! (დარბის, იქერს ჭიებს და ისე მოძრაობს, ეითომ ყლაპავს, თანაც ვალობს: „შეილო გოგიავ!

შეილო გოგიავ!“ (შეზარბის გიგლა საშინელი, ბაყბაყ-დევი, მხარზე მწვილდინსარი ჰქიდა, ხელში შურდული უქირავს, მღერის).

გიგლა — (მღერის) მე ვარ გიგლა საშინელი, ბაყბაყ-დევი! (იხერება) ჩიტებს მუსრს ვავლებ, ვეშტერებ, ბუღღებს ვუშლი და ბარტყებს ველვტ... დილა, გიგლა ვარ საშინელი, ბაყბაყ-დევი. ჩემი შიშით ვერ მოფრინდებიან აქ ჩიტები. მე შეხმარება კატა-ბასარა (იხედება იქეთ-აქეთ) სად ხარ, ბასარა? გამოდი ჩქარა!

კატა-ბასარა — (მაშინვე გამოცხადდება კუდის ქნევით) მიაგ, მიაგ, აქ ვარ, გიგლაე!

გიგლა — შემოგვეჩვია შეილო გოგია, ჩემო ბასარა, ის საძაგელი, იგი მტირა-ლა... ვესვრი მას შურდულს და გავუპობ შუბლს (ორივენი მიეპარებიან მოლალურს. გიგლა ესერის შურდულს, მოახვედრებს ფრთაში, კატა მივარდება დასაქვრად.

კატა — მიაგ, მიაგ, ახლავე დაგვიქერ, ჩემო გიგლაე...

მოლალური — (შეშინებული) ვაი, შეილო გოგიავ, შეილო გოგიავ! (ყვირილით გარბის).

გიგლა. უჰ, რა ეშმაკია ეს შეილო გოგია, უნდოდა ჭიები გაეჩანაკებინა. ვერ მივართვით! ხომ მოხვდა სამაგიერო! აბა, ბასარავ, დატრიალდრ შენებურად, ყოჩაღად და მარდად!

კატა-ბასარა*—(სიამონებით ხტის და აქნებს კულს) მიავ, მიავ, მიავ, მე ვაჩვენებ იმას სერის!

გიგლა — აბა, მომყევი აქეთ, ბასარა, ჩავსაფრდეთ ამ ხის ქვეშ სწრაფად და ჩქარა! (ჩასაფრდებიან).

შოშია—(გამოდის ვალობით) შორი, შოორი, შო-ო-შ შოორ, შორ... შო-ში-შო-ში-შოოოშ...

გიგლა — ხედავ, ბასარა, შოშია ვალობს, აბა ვეცეთ ჩქარა, დავსცხოთ, ნუ ვალობს!

კატა-ბასარა — მიავ, მიავ, მიავ, მოვკლათ, შევქამოთ!

გიგლა. — ჰო, ვესვრი ისარს, მოვარტყამ თავში და გამოვუღლე სიცოცხლეს თვალში!

შოშია — (იმათ ვერ ხედავს, ვალობს, დანდის და იტერს ქიებს) შორი-შო-ო-ორი, შო-ში-შო-ორ შო-ო...

გიგლა — (ყვირის) აბა, ბასარა! ესერის ისარს და ყვირილით მივარდებიან დასაჭერად, შოშია დარბის, თავსარადკუმულო, ცდილობს რამენაირად გაექცეს მათ. გიგლა და ბასარა დასდევენ დასაჭერად) დაეიქროთ, დაეიქროთ, არ გაუშვათ... აბა, ბასარა იქიდან დაუხედი, არ გაგექცეს! მიავ! მიავ!

კატა — (ყვირილით) მიავ, მიავ! არ გაუშვებ, არ გაუშვებ! (ყვირილზე გამოცვნიდებიან ბავშვები).

ლეო — ამათ უყურეთ! დაიპით ჩქარა, არ გაუშვათ ბასარა!

ლეილა — ჰაი, გიგლა! დაიპით გიგლაც! იქიდან დახედით! არ გაუშვათ! (ყველანი გამოვკიდებიან გიგლასა და კატას, ორივეს დაიჭერენ. დაჭერილი გიგლა უკავია სერგოს, კატა კი კისრით უჭირავს კატოს).

სერგო — შოშია ამან ვაადგო!

კატო — ჩიტები ამან დააფრთხო!

გოგო — სულ თქვენი ბრალია, ჩიტები რომ გაფრინდნენ აქედან!

ლეო — თქვენი ბრალია, ქიები რომ გამრავლდნენ ჩვენ ბაღში, ყველაფერს რომ

ანადგურებენ და სპობენ! არც კატა გვექნება, არც ნუში, არც მსხალი!

კატო — (ბასარას) რატომ ხარ ასეთი ბასარაზე? ჩვენ გვგონია, რომ შენ თავგებს იტერ, შენ კი...

ლეო — ხედავთ ამ ვაშლის ხეს, რამდენ ქიას მოუკლათებია ზედ! ქსელიც კი გაუბამთ, ფოთლები სულ შეუქამიათ და რაც დარჩა, ისიც დაყვითლებულა.

გოგო — ხეები თუ არ გავეწმინდეთ, ყველა ხე გაბმება.

ლეო — დედამ თქვა: ბოსტანიც სულ გაანადგურეს ქიებმაო, კომბოსტო სულ დახრეს და შეჭაყნაო.

სერგო — რამენაირად ისევ უნდა შემოვიჩვიოთ ჩიტები და ისინი ჩქარა გაწმინდენ ყველაფერს, გადაარჩინენ ჩვენ ბაღებს, ბოსტნებსა და ბუჩქებს.

ლეილა — ამათ რა ვუყოთ? (უთითებს გიგლასა და კატაზე).

ყველანი — (ერთად, სხაბასუპით, აღშფოთებულნი) განა ასე შეიძლება? აქ მოიტა მშვილდი-ისარი! ამისთანა მავნებლობა განა საკადრისი არის? განა ასე მოიქცევა კარგი ოქტომბრული? აღარ გვინდა, რომ შენ იყო ჩვენი ამხანაგი! (ართმევენ გიგლას შვილდ-ისარსა და შურდულს. კატა მოკუნტული დგას კუთხეში. შერცხვენილი გიგლაც დგას).

ბავშვები — (ერთად) ჩიტებო, ჩიტუნებო: შვილო გოგავ, შაშვებო, შოშიებო, სკვინჩებო, კოტებო და თავშავებო, ბოლოქანქალებო და ბელურებო, ზაკაუნებო და თქვენ, ლამაზო ოფოფებო, ქვევავებო და სხვებო! ყველანი დაბრუნდით ჩქარა ჩვენ ბაღებსა და ბუ-

ჩქებში! ააშენეთ ბუდეები, დადეთ კვერცხები, გაზარდეთ ბარტყები, მიირთვიეთ ქიები! (ბავშვები ერთად შექუჩდებიან, რალაქას ჩურჩულდებენ და გარბიან).

(გამოდინან ჩიტები)

ჩიტები — (იქით-აქით იტყირებიან, გალობენ) ქი-ქი-ქი! რეკ-რეკ-წრიიიი! შეილო გოგიავ! (დინახავენ გოგისა და კატას და შეშინდებიან).

შაშვი — ჩუუუუუ... ჩუუუუუ... ჩუუუუუ... (შემოდინან ბავშვები მზიორული სიცილით და შემოაქვთ ჩიტებისათვის გაკეთებული სახლები).

ბავშვები — (ერთად) ჩვენო საყვარელო ჩიტებო და ჩიტუნებო, აჰა, სახლები ავი-

შენეთ, ამას იქით თქვენ წყენას ვერც ვინ გაბედავს! გიგლას ჩვენ წაგვიყვანა, თუ არ გამოსწორდება და არ დაიშლება... თქვენ დენას, ოქტომბრულად... ვიღებთ. გასწორდები, გიგლა, გასწორდები, გიგლა?

მოლაღური — შეილო გოგიავ...

გიგლა — (ტრილით) ჰიიი, გასწორდები... ჰიიი...

ბასარა — შიავ, შიავ...

ბავშვები — (ერთად) ჩვენ ახლავ დავიკიდებთ სახლებს. იყავით აქ, იცხოვრეთ, ჰამეთ ხოცოები და ქიები, ბალები გაახარეთ!

ჩიტები — (გალობენ) შეილო გოგიავ, ქიი, ქიი! შორი-შაშ, შეილო გოგიავ... რეკრეკეკ (გააქვთ თრიამული). (ბავშვები სიცილით ჩაიყენებენ შუაში და ყველანი გაცინებული ყურს უგდებენ. სახლები ხელში უჭირავთ.

(ფარდა)

ამ პიესის დადგმა შეიძლება გარეთ და ოთახშიც. თუ ოთახში ითამაშებთ, ხეების შტოები და ფურცლები უნდა მოიტანოთ და დადგათ, თუ არა ისიც შეიძლება წარმოიდგინოთ, ვითომ ბალი არის — ეს ხომ თამაშია. ჩიტებისათვის, გიგლა და კატისათვის კი უნდა მოამზადოთ ნიღბები. საჭიროა აგრეთვე შეილდ-ისარი და შურდული და შოშის სახლები. სახლები შეიძლება მუყაოსაგან გაკეთოთ. ბავშვები უნიღბოდ თამაშობენ.

თბილისის მე-4 საბავშვო ბაღის უკანასკნელი ჯგუფის ბავშვები თაფიანთ მასწავლებლებთან.

საბინდროსი თაგორი

ნდოეთის უდიდესი მწერალი, რაბინდრანანდ თაგორი, დაიბადა ქ. კალკუტაში 1861 წლის 7 მაისს. თაგორის მამა დიდად განათლებული კაცი იყო, მას იცნობდნენ მთელს ინდოეთში, როგორც მწერალს და საზოგადო მოღვაწეს. თაგორის მამას ძლიერ უყვარდა მოგზაურობა: თავისი სიცოცხლის ორი მესამედი მან მგზაურობაში გაატარა.

თაგორის დედა ადრე გარდაიცვალა; მომავალი მწერალი ამ დროს 3—4 წლის ბავშვი ყოფილა. დედის დაკარგვას პატარა თაგორზე წარუშლელი შთაბეჭდილება მოუხდენია. აი რას ამბობს ის ამის შესახებ: „იმ დამეს, როცა დედა გარდაიცვალა, ჩვენ ღრმად გვეძინა საწოლ ოთახში... კარგად არ მახსოვს, რადრო იყო, მაგრამ არასდროს არ დამეიწყებდა ის წამი, როდესაც ჩვენს ოთახში ელვასავით შემოიჭრა მოხუცი ვაღა და ქვითინით გვამცნო: „ოი, ბავშვებო, თქვენ დაკარგეთ ყველაფერი!“... ამ სიტყვებმა შეაფოთა ჩემი მკუდროება... გული თითქოს დაგორდა ადგილიდან... და როცა დილით ჩვენ გვიამბეს დედის გარდაცვალების ამბავი, მე კიდევ ვერ გავიგე, თუ რას ნიშნავდა ეს ჩემთვის! და როცა დავეშვი სახლის აივანზე, — დავინახე საყვარელი დედა...“

თავის სარეცელზე იწვა ის მშვიდად, გაუძმრევლად... დილის მზის ოქროსფერ სხივებში ისე ლამაზად და მომჯადოებლად გამოიკვირებოდა, ისე, რომ ჩემთვის აუხსნელი რჩებოდა, თუ რა იყო აქ საშიში!“

6 წლის თაგორს მამამ ენების მასწავლებლები დაუქირა; ათ წლამდის შინ

სწავლობდა, შემდეგ კი სკოლებში. თაგორის მამა ამბების საუკეთესო მთხრობელი იყო, თავისი მოგზაურობიდან ხშირად უამბობდა შვილს საინტერესო შემთხვევებს და მისგანაც მოითხოვდა ყოფილიყო სიტყვის ასეთი ოსტატი. არანაკლები გავლენა მოახდინა პატარა თაგორზე უფროსმა ძმამ ჯიოტირინდამ, რომელიც უაღრესად განათლებული და მხატვრულად მოაზროვნე კაცი იყო. თაგორს ხშირად უყვარდა განმარტობა...

იგი თითქოს ესაუბრებდა ბუნებას...

პოეტი ცდილობს ახსნას ბუნების საიდუმლოება „ბუნება თავის მოკუმშულ ხელზე მიგვიითიფებს და გვეკითხება: „აბა, გამოიცან, რა მაქვს ხელში?“ — ამბობს ის.

თაგორს ესმის ბუნების მაჯისცემა და მისი მრავალფეროვანი სიცოცხლე.

თაგორი ოცნებობს იმ განთიადზე, რომელმაც უნდა გამოაშუქოს მისი ქვეყნისათვის...

უმალღესი განათლება თაგორმა ინგლისში მიიღო. 23 წლის მწერალი თავის საკუთარ ოჯახსა ჰქმნის. მამამ მოისურვა, რომ ის დაპატრონებოდა საკმაოდ მოზრდილ მამულს შილაიდაში, მდინარე განგის ნაპირებზე. აქ ის ცხოვრობს 17

წლის განმავლობაში. ის უფრო ახლო გაეცნო თავის საყვარელ ხალხს და ღრმად განიცადა მისი ეროვნული ტკივილები. შილაიდაში მას დიდი მწუხარება დაატყდა მოულოდნელად გარდაეცვალა საყვარელი ცოლი და ქალ-ვაჟი. ამის შემდეგ პოეტი ტოვებს შილაიდას და მოგზაურობს ინგლისსა და ამერიკაში, სადაც კითხულობს ლექციებს ხელოვნებაზე და თავის საყვარელ ინდოეთზე, რომელიც კენესის მონობის უღელქვეშაა...

ამ დროს თავორი უკვე ცნობილი პოეტია. მისი სახელი უკვდავების შარავანდედითაა მოსილი. 1912 წელს თავორი ისევ ინგლისშია. აქ ის პირველად იწყებს წერას ინგლისურ ენაზე.

1913 წელს თავორს მიუსაჯეს ნობელის პრემია. პატივმოყვარეობასა და განდიდების სურვილს მოკლებული პოეტი ამ გარემოებით თითქო თავს უხერხულად გრძნობს... „მე მათ წამართვეს ჩემი ჩარდახი!“ — განაცხადა მან.

1919 წელს ბრიტანეთის მთავრობამ თავორს მიანიჭა პოეზიის რაინდის სახელწოდება, მაგრამ დიდმა პოეტმა, პროტესტის ნიშნად, უარი განაცხადა ამაზე.

გაბრიელა თაგორი

ბორბოტი უოსტადიონი

ატომ ასე ჩუმად... რატომ ასე მოწყენით ზიხარ შენ ამ იატაკზე, ძვირფასო დედა!

ღია ფანჯრიდან შხაპუნით შემოდის წვიმა... და შენ ვერც კი ამჩნევ, როგორ დასველდი!

გესმის?!

ოთხჯერ დარეკა საათმა!

„თქვენ სისხლის მორევში წახრჩობთ ჩემს საყვარელ ხალხს!“ — ამაყად და გაბედულად განაცხადა მან.

რაბინდრანად თავორი ჯერ კიდევ 1926 წელს ესტუმრა საბუქოთა კავშირის დედაქალაქს. მოსკოვში ყოფნის დროს მან საქვეყნოდ განაცხადა, რომ იხილა ისეთი ახალი ქვეყანა, რომელიც მას მხოლოდ ოცნებით წარმოედგინა. აი რასა წერს ის ამის შესახებ: „მე დიდად მოხარული ვარ, რომ შევძელი აქ მოსვლა... მე აღტაცებაში მომიყვანა იმ გარემოებამ, რომ თქვენ შესძელით განათლებისათვის გეზიარებინათ მთელი ხალხი.“

ჩემი ოცნებაა შევქმნა ისეთი თავისუფალი ადამიანი, რომელიც დაკავშირებულია შრომასთან.“

საყვარელი პოეტი ცოცხალია დღესაც. ამასწინათ მან თავის მშობლიურ ბენგალურ ენაზე გამოაქვეყნა შესანიშნავი წიგნი: „წერილები რუსეთიდან“. ეს წიგნი გამზადებული აქვს მას ინგლისურ ენაზედაც, თუ ცენზურამ ხელი არ შეუშალა მის გამოსვლას.

ახლია უკვე დროა ძმა დაბრუნდეს სკოლიდან!

რა დაგემართა?

რატომ ასე სხვანაირად გამოიქცირები, დედა!

ამ დილით წერილი არ მიგიღია მამასაგან?

მე დავინახე, რომ ფოსტალიონმა ჩვენს ქალაქში თითქმის ყველას დაურიგა წერილები!

დაუვინყარი ნუთები

1957
11/10/57

მახსოვს, დედამ ერთი წამიყვანა ხონიდან ქუთაისში და რეალურ სასწავლებელში მიმაბარა.

ამ სასწავლებლის გვერდით ცხოვრობდა ერთი ჩემი ნაცნობი ხონელი — სერგო ბახტაძე, რომელთანაც ხშირად ჩამოდიოდა აკაკი.

რა ბედნიერი ვიყავი იმ წუთებში, როდესაც დაეინახავდი მოლიმარ, თავაწეულ აკაკის, ქუჩაში დინჯად მომავალს!

ხან უკან მივყვებოდი შორიხლოს და მაშინ აღარ მახსოვდა, სად ვიყავ; ხან ქუჩის მეორე მხარეს გადავდიოდი, რომ გავპირდაპირებოდი, ხანაც გავუსწრებდი, მერე შემოვტრიალდებოდი, რომ პირდაპირ შემეხედა მისთვის სახეში.

საშინელი იყო რეალური სასწავლებელი: ქართულ ენას უკანასკნელი საათი ჰქონდა დათმობილი, დალილი, მშვიერი მოწაფეები შინ წასვლას იჩქაროდნენ, ზოგი გაიპარებოდა კიდევ, სხვები ცელქობდნენ. იყო ერთი აურხაური. მოხუცმა მასწავლებელმა დავით ჩიმაქაძემ არ იცოდა რა ექნა, დირექტორი და ინსპექტორი კი ყურადღებას არ აქცევდნენ კლასის ხმაურობას. მაგრამ აბა გავგვედა სხვა გაკვეთილებიდან გაპარვა ან ხმაური — შავი დღე დაგვადგებოდა...

არ მომწონდა რეალური სასწავლებელი და ქართულ გიმნაზიაში ამოვყავი თავი. იქ სულ სხვა მდგომარეობა იყო, იქ გატაცებით ეწაფებოდნენ ქართულ ლიტერატურას.

ერთ დღეს გვეწვია აკაკი, ქართულის გაკვეთილზე შემოვიდა. ჩვენ გავინაბეთ, ბუხის ფრენას გაიგონებდით.

აკაკი იყო ჩვენთან, თვითონ აკაკი!!

მიეჩერებოდით თვალბდაქვეტილნი, ბედნიერი ღიმილი დაქროდა ჩვენს სახეებზე. მასწავლებელმა გამოგვკითხა აკაკის ლექსები, პოემები, „ბაში — აჩუკი“.

კმაყოფილი იყო მგოსანი, ის ჩვენ გვიღიმიოდა, ჩვენც მისთვის მთლად ღიმილად გადავიქცეთ...

მერე კლასში გადავედი. თორმეტი ამხანაგი ვესტუმრეთ აკაკის თავის სახლში, სოფელ სხვიტორში. იქიდან ქვეითად უნდა ავსულიყავით სიღნაღში, მთელი ერთი თვე უნდა გაგრძელებულიყო ჩვენი ექსკურსია: გვინდოდა და გვეთვალა იერებინა ქართლი, კახეთი ..

აკაკის ეძინა. გამოვბრუნდით გულდაწყვეტილნი. გზაში კაცი დაგვეწვია: აკაკიმ გაიღვიძა, გთხოვთ შობრძანდეთო. სიხარულით გავეშურეთ...

არასოდეს არ დამავიწყდება აკაკის სახლის ფართო აივანი. აკაკი იჯდა თავაწეული, ირგვლივ უსხდნენ თუ უდგნენ ჩემი ამხანაგები, მე კი ფოტოაპარატით ვუღებდი მათ სურათს და ასე მეგონა, რომ თვით ფოტოაპარატის ობიექტივსაც კი უხაროდა, აკაკის სახე რომ ჩანდა მასში...

გვესაუბრა, მერე სადილი გავვიმართა. ის ჩვენს ტკებოდა, ახარებდა, რომ კარგად ვიცნობდით ქართულ ლიტერატურას, გვინდოდა ჩვენი ქვეყნის სხვადასხვა კუთხის გაცნობა, ჩვენ კი აღტაცებული ვიყავით მით, რომ გვესმოდა აკაკის ლაპარაკი. ვხედავდით მის სახეს, ვისხედით მის სახლში, ვკამდით „აკაკის კატლეტებს“ (სამოცამდე კატლეტა მოატანინა სადილად) და გვესმოდა მისგან ქება: კარგი ბიჭები ყოფილხართო.

მეგობარი

სარუჟარი

პატარა ოქტომბრელებს რომ შეეცოთხოთ რა უნდა გამოხვიდეთო. ისინი მაშინვე გიპასუხებენ: მფრინავი ან ტანკისტიო. მათ უყვართ წითელარმიელები. ამ პატარებმა უკვე იციან, რომ წითელი არმია ჩვენი დიდი სამშობლოს ერთგული დამცველია. წითელმა არმიამ თავისი გაჩენის დღიდანვე დიდი ზღაპრული გამარჯვებანი მოიპოვა.

მუშათა კლასმა მეფე რომ დაამხო, მერე მისი გენერლებიც უნდა მოსპობილიყვნენ. მათ წინააღმდეგ სამი-ოთხი წლის მანძილზე დიდი ბრძოლა ჰქონდა წითელ არმიას. ამ ბრძოლებში გაითქვეს სახელი ჩაპაევმა, შჩორსმა, ფრუნზემ, ბუდიონიმ...

ამ საყვარელ გმირებზე ქართულად მოთხრობები ძალიან ცოტაა.

ამ ახლო ხანად გამოვიდა მწერალ როდიონ ქორქიას წიგნი „მარილის აკვანში“. ამ წიგნში მოთავსებულ მოთხრობებში აღწერილია სწორედ ის დრო, როცა გმირულმა წითელმა არმიამ მეფის ნარჩენი გენერლებისა და მათი დამხმარე უცხოეთის ნაწილებისაგან გაწმინდა ჩვენი ქვეყანა.

როდიონ ქორქია თავის პატარა, მაგრამ ნათელ მოთხრობებში ცოცხალ სურათებს იძლევა. მოთხრობა „მარილის აკვანში“ ნათლად გვისურათებს თეთრების წინააღმდეგ წითლების ბრძოლას. მეტად საყვარელადაა დახატული ამ მოთხრობაში ფრუნზეს სახე. პერეკოპთან იყო დიდი ბრძოლა. ამ სიმაგრეს ფრუნზე ეკვეთა. ბრძოლაში ერთი პატარა გეომარიც მონაწილეობდა. წითლებმა აიღეს პერეკოპი. მათი მეთაური იყო

ფრუნზე. სასიკვდილოდ დაჭრილმა პატარა მხედარმა გაიგო ფრუნზეს მოსვლა. დაჭრილი ბავშვი მარილში ეფლობოდა... ის ნატრობდა: „ეხ, ნეტავ შემძლოს აღვგომა! ვნახავდი ფრუნზეს... მერე დედას ვეტყობდი, ფრუნზე ვნახე მეთქი“. — და ბავშვი კისრამდის ჩაიფლო მარილში.

ასეთი თავდადებული და მამაცური ბრძოლით მოიპოვა საბჭოთა ხელისუფლებამ გამარჯვება.

წიგნში „მარილის აკვანში“ რამდენიმე მოთხრობაა, ყველა საინტერესო და მიმზიდველია. ასეთია, მაგალითად, „ოქსანა“, „დროშა“, „აფეთქება“, „საჩუქარი“ და სხვა.

მაგრამ წარუშლელ შთაბეჭდილებას ახდენს მკითხველზე „ბუდიონის პაპიროსი“. ეს მოთხრობა არა მარტო პატარა მკითხველებს მოეწონებათ, არამედ იგი

დიდებისათვისაც მიმზიდველია. „ბუ-
დიონის პაპიროსი“ დიდი ოსტატობით
არის დაწერილი. ამ მოთხრობის შინაარ-
სი ასეთია: ერთხელ ბუდიონის დაადამ-
და, გზა ველარ გაიკვლია, ცხენი ნებაზე
მიუშვა. მოულოდნელად შეაჩერეს მტრის
მზვერავებმა, ჰკითხეს ვინა ხარო. ბუდი-
ონიმ მხიარულად უპასუხა: „ვინა ვარ და
დედაჩემის შვილი და მამაჩემის ძე“...

ამ პასუხზე მათ გაიცინეს. ბუდიონიმ
იქ ყველაფერი გაიგო. ის კახაკად მიი-
ღეს, ფელდფებელთან მიიყვანეს და უთ-
ხრეს: ეს კახაკი თავის ნაწილს ჩამორჩა
და ამიტომ ჩვენთან ივანშმოსო. დარჩა
მათთან.

ბუდიონიმ პაპიროსი მიაწოდა ფელდ-
ფებელს. ფელდფებელმა მოსწია და
მოეწონა, მერე ჰკითხა: სად იშოვეო?

— ბუდიონის პაპიროსია, ღღეს წა-
ვართვი ომშიო.

ფელდფებელმა კვლავ გაიცინა.

თეთრები ტრაბახობდნენ, რომ მეორე
ღღეს ისინი დაიჭერდნენ ბუდიონის,
აგინებდნენ მას და ეს ყველაფერი ესმო-
და ბუდიონის. ერთ ტრაბახას ჰკითხა ბუ-
დიონიმ: „იციან ბუდიონის?“

— როგორ არა, — უპასუხა ტრაბახამ,
— ერთხელ შევეფეთე. მაგრამ მხარი
ამიქცაო.

ღამით ბუდიონი გაიპარა, მივიდა
თავის ნაწილში, აუხსნა მათ ყველაფერი
და თეთრებს თავს დაეხსნენ. ტრაბახა
ხელში ჩაიგდო, აგრეთვე ფელდფებელიც.

რომელსაც პაპიროსი მიაწოდა ღამით და
უთხრა ეს ბუდიონის წავართვიო.
ახლა კი მიხვდნენ, ვინ იყო მათთან
წინადლით.

როდიონ ქორქიას ბევრი კარგი მოთ-
ხრობა აქვს დაწერილი ბავშვებისათვის.
მან იცის სადა, მიმზიდველი ენით წერა.
მშვენიერია მისი ზღაპრები. იგია ავტო-
რი რამდენიმე წიგნისა, ხოლო ეს უკანა-
სკნელი წიგნი, „მარილის აკვანში“,
რომელშიც დაბეჭდილი მოთხრობების
უმეტესობაც „ოქტომბრელის“ ფურც-
ლებზე დაიბეჭდა, ძალიან კარგი საჩუქა-
რია ნორჩი თაობისათვის.

რ. ქორქიას ეს პატარა წიგნი „მარი-
ლის აკვანში“, რომელმაც შესანიშნავად
დაგვანახა წითელი არმიის გმირული წარ-
სულის ეპიზოდები, კარგია, მაგრამ ეს
არ კმარა: საჭიროა უფრო მეტი ყურად-
ღება ამ თემისადმი. წითელი არმიის
შინაარსიანი ცხოვრება მეტად საინტე-
რესო მასალას იძლევა კარგი საკითხავი
წიგნის დასაწერად.

მართალია, რ. ქორქიას ემარჯვება ამ
თემაზე წერა. მაგრამ სხვა მწერლებსაც
მართებთ ამ მიმართულებით მუშაობა,
რომ ახალგაზრდობისათვის შეიქმნას
დიდი თავდაცვითი მხატვრული ლიტე-
რატურა.

წიგნის მხატვრობა შესრულებულია
მხატვარ ი. ქოქიაშვილის მიერ, ნახატებს
არა უშავს, მაგრამ უფრო მეტი რაო-
დენობით უნდა ყოფილიყო.

თხუპნია ბობო

— გოგოვ, გოგოვ,
შე თხუპნია,
საეშმაკოდ რომ ხარ მზადა,
ეგ ხელეები აგრერგად
გაისვარე ნეტა სადა,
შავი რომ გაქვს
ხელის გული
და მკლავებიც
გამურული?
— მინდვრად
მზეზე წამოვწევით,
ავაშვირე ხელი ზევით,
მზის სხივები
ძლიერ მწვავდა
და ხელეები გამიშავდა.
— გოგოვ, გოგოვ,
შე თხუპნია,
საეშმაკოდ რომ ხარ მზადა,
აბა, მითხარ,
მთელი სახე
გაითხუპნე აგრე სადა,
ცხვირის წვერიც
რომ გაქვს შავი,
თითქოს სხვენზე
შენ იყავი?
— მინდვრად
მზეზე წამოვწევით,
ავაშვირე ცხვირი
ზევით, —
მზის სხივები
ძლიერ მწვავდა
და მე ცხვირი
გამიშავდა.
— გოგოვ, გოგოვ,
შე თხუპნია,
საეშმაკოდ რომ ხარ
მზადა
თქვი, წვივებზე
ეგ ზოლები
დაიხინე ნეტავ სადა,
ზებრასავით

რომ გაქვს ჭრელი,
ქუსლიც შავი,
საშინელი?
— მინდვრად
მზეზე წამოვწევით,
ავაშვირე
ქუსლი ზევით, —
მზის სხივები
ძლიერ მწვავდა
და ფეხები
გამიშავდა.
— შენ სიმართლეს
ამბობ, განა?
არა მჯერა,
არა მგონი!
საჭიროა აქ
დაბანა,
მომავოდეთ მე
საპონი!
აბა, ვნახოთ,
თუ გადავა.
გოგოს
საპონი და ქისა

არ ეამა, ❑
ყვირის ისა:
— ნუ მბანთ, ნუ მბანთ
მე თქვენ ხელებს,
სულ ტყუილი
შრომა არი!
ის მაინც არ გათეთრდება,
არ გადავა მზით დამწვარი!
მაგრამ, ნახეთ,
გადავიდა.
მოუწმინდეს
წვერი ცხვირის,
გულმოსული
გოგო ტირის:
— ჩემი ცხვირი,
ოჰ, საწყალი,
მას სძულს
საპნიანი წყალი!
სულ ტყუილი
შრომა არი:
ის მაინც არ გათეთრდება,
არ გადავა მზით დამწვარი!
მაგრამ, ნახეთ,
გადავიდა.
ახლა გოგოს
ფეხებს ჰბანენ,
თუმც თანახმა
არაა ის,
კატასავით იფხაქნება,
ბუზღუნებს და
ასე ყვირის:
— მეშინია ხიჩინისა,
მომამორეთ ჩქარა ქისა!
სულ ტყუილი შრომა არი:
არ გადავა მზით დამწვარი!
მაგრამ, ნახეთ,
გადავიდა.
ახლა გოგო
თეთრი არი,
არ ყოფილა
მზით დამწვარი,
ის ყოფილა ქუჭყიანი.

თავისუფალი თარგმანი
ბრიგოლ ტეცხლაძის

საქართველოს
ბავშვთა
შემოქმედების
კავშირი

ჩემს სოფელს

რა ლამაზია სოფელი ჩვენი,
რარიგად მიყვარს მთა-ველი მისი,
ცად აზიდული კახორი შვენის,
კოლმეურნული ხმები გაისმის.

ხალხით აესილა ფარცხნალის ველი,
მას მოსდებია ტრაქტორთ გუგუნი,
შორს გადავაგდეთ დროგულის მწველი,
ნათლით შევცვალებთ ღამე უკუნი.

ყველგან გაისმის მღერა ხმიანი,
ხალხი აღარ ღვრის ცრემლების ღვარებს...
ჯანა იქნება აღამიანი,
ვინც ასეთ სოფელს არ შეიყვარებს?!

მთის ნაკადული ჩამოჩხრიალბეს,
რა ლამაზია, ნეტავ გაჩვენა,
ყველგან ბარაქა, ხვავი ტრიალებს
და კოლმეურნის შემძლე მარჯვენა!

უწინ რა იყო სოფელი ჩვენი,
აოხრებული მიდამო მისი,
დღეს კი ამაყი კახორი შვენის,
კოლმეურნული ხმები გაისმის.

უკვე გათენდა . . . მზე ცაზე ელავს
და გვაფენს სხივებს ოქროს მძივებად...
როს დაბინდდება, იძინებს ყველა
და ჩემ სოფელსაც ჩაეძინება.

თბილისის მე-14 სკ. მე-5 კლასის მოსწავლე
რეზო თაბუკაშვილი.

ღირსი არის!

ამ გოგონამ, თვალციმციმამ,
ამ დილას რომ მზეს შესცინა,
მზემაც შუქი მიუძღვნა და
გაულიმა, გაუცინა.

ყველა აქებს ამ გოგონას,
მარგალიტით შემკულ კონას,
მზესაც მიტომ შესცინა, რომ
მისგან ქება გაეგონა.

მღერის, ცეკვავს, მხიარულობს
და ფრიალზე სწავლობს იგი,
თამაშობაც უყვარს, მაგრამ
იცის მისი დრო და რიგი.

რომ აქებენ: დედაც, მამაც,
მზეც, მიდამოც, ეზოც, კარიც,
უნდა გითხრათ, მეგობრებო,
ის ამ ქების ღირსიც არის!

ქ. მახარაძის პირველი საშ. სკოლის
მე-9 კლ. მოსწ. კაკო ხინთიბიძე.

შენ თვითონ დაამზადე

ბ ა ლ ე ზ ო ნ ი

მუყაოს ორი მრგვალი კოლოფი უსახურავოდ და უფსკეროდ, ე. ი. ორი ცილინდრი—აი რა არის საჭირო ტელეფონის დასამზადებლად. ორ ფურცელ მკვრივ ქაღალდს წაუსვი ცოტა ქონი და გადააკარი პატარა ცილინდრებს. ქაღალდი კარგად უნდა იყოს გადაჭიმული კოლოფებზე, როგორც ტყავი დოღზე. კოლოფებზე გადაკრული ქაღალდების შუაში გააკეთე თითო პატარა ნასვრეტი; ამ ნასვრეტებში გაატარე ძაფის ბოლოები და განასკვე ისე, რომ ძაფი ნასვრეტში არ გამოძვრეს.

მიეცი ამხანაგს ერთი კოლოფი, მეორე შენ აიღე. დასხედით სხვადანხვაოთახში, გაკიმეთ ძაფი და დაიწყეთ ლაპარაკი.

როდესაც უსმენ, კოლოფის ღია მხარე მიიტანე ყურთან, როდესაც ლაპარაკობ—პირთან.

დაიხსომე, რომ ძაფი კარგად უნდა იყოს დაჭიმული და არაფერს არ უნდა ეხებოდეს, წინააღმდეგ შემთხვევაში თქვენი ტელეფონი ცუდად იმუშავებს.

ი. ბ ა ი ც ი

მ გ ე ლ ი

ერთხელ პატარა მაიკო ზოოლოგიურ პარკში წაიყვანეს. იქ მან სხვა მრავალი ცხოველის გარდა ნახა მგელი. მაიკო მამინვე იცნო ის.

მგელი კუდს აქნევს.
— აი, იჯექი ახლა გალიაში, სადა გელო რუხო მგელო!

— რუხო მგელო, რატომ შეჰამე წითელქულა?

რუხი მგელი შებრუნდა, მამასადამე, შერცხვა, მამასადამე, მეტად აღარ ჩაიდენს სისაძაგლეს.

რუხი მგელი ღუმს.

— რატომ შეაწუხებ სამი გოჭი?

თარგ. ელ-ისა

პიკის ჩრდილი

ბ რ ძ ე ნ ი

ერთმა მოგზაურმა ცხელ ქვეყანაში ვირი იჭირავა. რადგან პაპანება იყო და ხე კი არსად იდგა, იფიქრა, ვირის ჩრდილში დაეისვენებო. მაგრამ გამოყოლი შეედავა, შენ ვირი იჭირავე და არა ვირის ჩრდილიო.

ერთ ბრძენსა ჰკითხეს—ამდენი ცოდნა საიდან დააგროვეო. მან უპასუხა: მე არასოდეს არ მცხვენოდა სხვებისათვის მეკითხა ის, რაც არ ვიცოდითო.